Lainsäädäntö ja hallinto
Mika Susi

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Lausunto

13.5.2019

Viite: E 131/2018 vp / asiantuntijalausuntopyyntönne 7.5.2019

Valtioneuvoston selvitys: OSA; Neuvottelumandaattiehdotukset Budapestin sopimuksen toista lisäpöytäkirjaa ja Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välistä rajat ylittävää pääsyä sähköiseen todistusaineistoon koskevaa sopimusta varten

EK pitää tärkeänä, että viranomaisilla on riittävät toimivaltuudet vakavien rikosten tutkintaan digitaalisessa ympäristössä sekä riittävät mahdollisuudet toimivaan kansainväliseen tiedonvaihtoon. Muuttuvan kansainvälisen sääntelyn vaikutukset yrityksiin tulee kuitenkin aina arvioida erittäin huolellisesti. Tämä on korostunut jo ns. E-evidence ehdotusten käsittelyn yhteydessä. EK on pitänyt Suomen varsin varauksellista kantaa mainittuun asiakokonaisuuteen hyvin perusteltuna. On väistämätöntä, että ehdotettu sääntely aiheuttaisi yrityksille haasteita muun muassa eri viranomaisten tuottamien pyyntöjen lainmukaisuuden selvittämisessä sekä lisäisi yritysten kustannuksia ja hallinnosta taakkaa. EK muistuttaa, että nämä seikat on edelleen tarkasti huomioitava tarkasti Budapestin sopimuksen lisäpöytäkirjaa koskevissa neuvotteluissa.

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen mahdollisia sopimusneuvotteluluita koskevassa ehdotuksessa tavoitteena mainitaan pelisääntöjen luonti sujuvaan pääsyyn rajat ylittävään digitaaliseen todistusaineistoon. Tähän kytkeytyvät Yhdysvaltain ns. Cloud Act-sääntely sekä EU:n piirissä valmisteilla oleva edellä mainittu E-evidence ehdotuskokonaisuus. Käytännössä viranomaiset ovat jo nykyisin luoneet yhdessä joidenkin palveluntarjoajien kanssa rinnakkaisia ja vapaaehtoisia tiedonluovutusmenettelyjä olemassa olevien varsin kankeiden oikeusapumenettelyjen sijaan. Tästä näkökulmasta selkeiden pelisääntöjen luomista digitaalisen todistusaineiston luovuttamiselle Euroopan ja Yhdysvaltain välillä voidaan arvioida tulevaisuuden kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Olennaista tässä prosessissa olisi kuitenkin turvata tietojen korkea tietosuoja, minimoida yritysten hallinnollinen ja taloudellinen kuormitus sekä samalla luoda menettelyille selkeät oikeudelliset reunaehdot, kuten mahdollisuudet esimerkiksi pyyntöjen lainmukaisuuden haastamiseen ja aikarajoihin.

Tällä hetkellä on kuitenkin muistettava, että E-evidence -kokonaisuuden ollessa toistaiseksi kesken, ja sen sisältäessä sekä Suomen kansalliselle sääntelylle että yrityksille vaikeita seikkoja, neuvotteluiden eteenpäinvieminen voi osoittautua haastavaksi. Siksi huolellista vaikutusarviointia sekä keskustelua neuvottelumandaatista on vielä tarpeen jatkaa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki